

תרבות פ"רפ"ן – חודש אייר

מהדורה מס. 5/ הערכה חלופית במקצוע "תרבות יהודית וישראלית", ח"3

מגילת העצמאות והקמת המדינה

כתבו: אור רחמני, ענבר פישמן, ליאל שלום

"אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת-ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקדמת המזרח התיכון כולו

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב היישוב בעליה ובבנין ולעמוד לימינו במערכה הגדולה על הגשמת שאיפת הדורות לגאולת ישראל. מתוך ביטחון בצור ישראל הננו חותמים בחתימת ידנו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948."

בחרנו במקור זה מכיוון שהמקור הוא משמעותי ביותר לכל מדינת ישראל. המקור מתקשר לחודש אייר באמצעות התאריך ה' באייר תש"ח 1948. בשנים הראשונות לאחר קום המדינה נחוג יום העצמאות במרחב הציבורי, במצעדי צה"ל ובבמות בידור. ביום העצמאות מתקיימים טקסים ממלכתיים שהפכו למסורת. הרעיון המרכזי בו עוסק המקור שבחרנו הוא שדוד בן גוריון רצה להקים מדינה שבה יהיו ערכים וחשיבות לכל אזרח, כגון: ארץ ישראל תחיה בשלום, עם ישראל יעזור אחד לשני וכבד אחד את השני, מדינת ישראל תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה ללא הבדל דת, גזע ומין. אנו מזדהות עם התוכן של הטקסט מכיוון שאזרחי המדינה שואפים לחיות חיים על פי תוכן הטקסט ומפיקים תועלת ממנו. המקור עליו אנו מתבססים הוא נאום הכרזת המדינה ע"י דוד בן גוריון. קטע הכרזת המדינה מדבר על עקרונות עתיד המדינה: יצירת חברה מתוקנת, צדק, חירות ושוויון.

תלמידים והורים יקרים,

שמחה לשתף בפעילויות שהתקיימו בביה"ס בתקופה האחרונה.

כתה ח'5 השתתפה בתחרות הרובוטיקה הארצית שהתקיימה בטכניון בחיפה.

בנות שכבת ט' הלומדות מתמטיקה ברמה גבוהה השתתפו בסיור לחברת "גוגל" במטרה לעודד בנות להשתלב בתחומי ההיי-טק בעתיד.

תלמידי הכתות המדעיות בשכבת ט' השתתפו בהרצאות מפי מרצים אורחים בנושאים מדעיים.

שכבת ט' טיילה באזור הצפון בטיול השנתי.

תלמידי פרויקט "יזמים צעירים", משכבת ט', השתתפו ביריד מכירות שהתקיים ב"סינמה סיטי".

כל המוצרים נמכרו כבר בשעה הראשונה.

אנו מאחלים לתלמידים הצלחה בתחרות האזורית.

תלמידי החטיבה ערכו את טקס חללי חודש ניסן בבית יד - לבנים. התלמידים ריגשו את ההורים השכולים ומשפחותיהם בטקס מכובד ומרגש.

תלמידי החטיבה השתתפו בטקסי יום השואה ויום הזיכרון ובכתות נערכו שעורי חינוך ביום זה.

במסגרת תכנית המוסיקה בחטיבה השתתפו כל תלמידי ביה"ס בקונצרט סימפוני בהיכל התרבות.

גולת הכותרת של פרויקט ביה"ס המנגן – הינו אירוע סימפוני בשעות אחה"צ בהיכל התרבות בהשתתפות תזמורת הנוער הארצית ונגני התזמורת הסימפונית של ראשון לציון.

לסיום, ברצוני להודות לכתה ח'3 שערכה את העיתון במסגרת הערכה חלופית בתרבות ישראל.

בברכה,

מיכל זינגבוים

מרד גטו ורשה

(19 באפריל -16 במאי, י"ד בניסן –י"א באייר ה'תש"ג)

כתבו: ליעד בש, עילאי ומקסים.

"מה שעבר עלינו לא ניתן לתאר במילים. נפל דבר שהוא למעלה מחלומותינו הנועזים ביותר. הגרמנים ברחו פעמיים מן הגטו. פלוגה אחת שלנו החזיקה מעמד 40 דקות והשנייה למעלה משש שעות. המוקש שהוטמן בשטח המברשתנים התפוצץ. כמה פלוגות שלנו התקיפו את הגרמנים אשר נמלטו. אבדותינו בכוח אדם מעטות ביותר. אף זה הישג. יחיאל נפל כחייל גיבור על ידי מכונת הירייה. אני מרגיש שמתרחשים דברים גדולים והדבר אותו העזנו לבצע ערכו רב ועצום..." (מרדכי אנילביץ, מפקד מרד גטו ורשה)

בחרנו בציטוט זה כדי לכתוב על סיפור המרד המרתק שהתרחש בתקופת השואה ולזכור את סיפורם ועדויותיהם של המורדים ואת האומץ והתעוזה שלהם נגד הגרמנים הנאצים.

מרד גטו ורשה התרחש בשנת 1943 בתאריך 19 באפריל עד 16 במאי. מרד גטו ורשה היה גם המרד היהודי הידוע היחיד במהלך השואה.

הגרמנים תכננו גירוש נוסף של יהודי הגטו, ואת מועד פעולתם קבעו בחגים יהודיים כדאי להשבית את שמחת החג. המורדים החלו לתקוף את הגרמנים יום אחר יום במשך 22 ימים והצליחו להדוף את הגרמנים אך, הגרמנים שינו את שיטת התקיפה והחלו לשרוף בתים בגטו מה שהקשה על המורדים מאוד. ב-16 במאי נפל הבונקר של המפקדה של הארגון היהודי הלוחם, בו היה מרדכי אנילביץ' ובכירי הלוחמים. והקבוצה התאבדה. 13,000 יהודים נהרגו בגטו במהלך המרד.

הוא היה גיבור

כתבו: עדי אביב, אופק מיארה, רועי שוריאן, אלון שויקי

"איש היה בישראל, בר כוכבא שמו. איש צעיר גבה קומה, עיני זהר לו. הוא היה גיבור, הוא קרא לדרור, כל העם אהב אותה, הוא היה גיבור... אך דעו נא, בר כוכבא, מה גיבור ועז! איך קפץ על האריה וקל כנשר טס. על הר וגיא הוא שט, ודגל דרור ביד, כל העם מחא לו כף: בר כוכבא, הידד! הידד!" (מילים: לוי קיפניס, לחן: מרדכי זעירא)

ל"ג בעומר הוא יום חג לא רשמי במסורת ישראל וחל בתאריך י"ח באייר. החג נובע ממנהגים ואירועים היסטוריים שונים כמו המרד של בר כוכבא, שהיה מנהיג המרד. ההסבר המבוסס על הקשר בין מרד בר כוכבא ובין ל"ג בעומר:

המורדים הדליקו משואות אש על ראשי ההרים כדי להעביר את ההודעה על פרוץ המרד. "איש היה בישראל, בר כוכבא שמו. איש צעיר גבוה קומה, עיני זהר לו. הוא היה גיבור, הוא קרא לדרור, כל העם אהב אותו, הוא היה גיבור!" –

שורה מהשיר המספרת ומסבירה על כך שבר כוכבא היה איש גיבור שעשה מרד ובכך מזכירים את ל"ג בעומר. ל"ג בעומר חל בתאריך י"ח באייר, וכך זה מתקשר לנו לחודש אייר.

הרצל בדרכו להצלחה

**כתבו: אושר זכאי, מאי מדינה, עמית נחמיה,
זיו חדות**

"הרצל"

**מילים: יורם טהרלב
לחן: יאיר רוזנבלום**

... "הוא רץ ודאג ונאם ונדחף

מן המזכיר אל השר
מן המיניסטר אל הגראף
האמין כתינוק בכל מה שהוא בדה
ואמר "אם תרצו אז אין זו אגדה"
נסע לסיני, לגליל וליהודה
בדק את הקרקע ואת כלי העבודה
חצה את הים ועל פרד הוא דהר
במקווה ישראל הוא פגש את הקיסר
ואז לפני וילהלם הוא חש פתאום כאב
כי שוב היה צריך לפתוח את הלב.

הוא לחם במונטיפיורי וברוטשילד הוא נזף
והשקיע בקונגרסים את כל חסכונו
בבית הוא הניח אישה וילדים
שחשו על גבם את צרת היהודים..."

הרצל נולד ב-2 במאי בפשט (כיום חלק
מבודפשט), הונגריה. הרצל היה עיתונאי,
משפטן, סופר, מחזאי ומדינאי יהודי. הרצל
מהווה דמות היסטורית וחשובה בתולדות העם
היהודי מכיוון שהוא חזה את הקמת מדינת
היהודים ופעל רבות למען הגשמת החזון.
יום הרצל חל ב' באייר וכך זה מתקשר לנו
לחודש אייר.

יום זה הוא יום הולדתו של הרצל ונקבע על ידי
הכנסת החוק בנימין זאב הרצל התשס"ד 2004.
הרצל היה היוזם והמקים של הקונגרס הציוני
הראשון. לאחר שהרצל נפטר ב-3 ביולי 1904
בוינה שבאוסטריה, הוקמו רחובות על שמו וגם
רחוב ראשי במערב ירושלים שנקרא שדרות
הרצל. בנוסף לכך, יש עיר ששמה הרצליה- על
שמו.

בשערייך ירושלים

כתבו: אבי טואשי וישי ברששת

**בשערייך ירושלים
מילים: יוסי גמזו
לחן: יחזקאל בראון**

"עומדות רגלינו בשערייך, ירושלים,
ותותחינו מרעימים לך שיר מזמור.
ורק דמעות הגאווה שבעינינו
נוטפות דומם, על המדים והחגור

ציון, הלא תשאלני לשלום בחוריך.
ציון, זה האושר שואג בחזנו, פראי
למנצח מזמור על מקלע, ורימון בשערייך
בדמנו חיי, בדמנו חיי

משיך ג'ראח עד נבי סמואל, ליל ליל,
היו רוחות תשי"ח שרות לך, בדרכן:
"אם אשכחך, אם אשכחך, ירושלים"
אך לא שכחנו - והרי אנחנו כאן!

ציון, הלא תשאלני..."

בחרנו במקור זה משום שזה הנושא שהכי
התעניינו בו ובנוסף לכך אנחנו חושבים שזה נושא
חשוב מאוד וסביבו מתקיימת ההיסטוריה של
מדינת ישראל.

יום ירושלים מתקשר לחודש אייר בכך שבמהלך
מלחמת ששת הימים בשנת 1967, כ"ח אייר,
כבשנו את ירושלים מהירדנים. זהו אירוע
היסטורי חשוב החשוב כי החזרנו את עיר
בירתנו ירושלים ואיחדנו בין מזרח ומערב העיר.

הערכים עליהם ניתן ללמוד בהקשר ליום
ירושלים הם:

ערך הסטורי - העיר העתיקה נכבשה בידי כוחות
חטיבה 55, שפרצו להר הבית ולכותל המערבי
דרך שער האריות. בכיבוש מזרח ירושלים
השתתפו גם חטיבת ירושלים וחטיבת הראל.

ערך לאומי - יום ירושלים הוא יום חג לאומי
בישראל, ומציין את איחודה של העיר לאחר
כיבוש מזרח ירושלים במלחמת ששת הימים.

חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל הוא חוק יסוד
הקובע כי ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת
ישראל. ירושלים היא בירת מדינת ישראל והעיר
הגדולה ביותר במדינה. העיר הקדושה ביותר
ליהדות, והיא מקודשת גם לנצרות ולאסלאם.
ביום ירושלים מצוין יום הזיכרון הממלכתי
לכארבעת אלפים יהודי אתיופיה שנספו בדרכם
לארץ ישראל.

יום ירושלים

כתבו: גלי דבש, שיר אנדרי, עדילי אהרוני

יום ירושלים הוא יום חג לאומי הנחגג בישראל בכ"ח באייר (מ"ג בעומר) לציון איחוד העיר ירושלים לאחר הקרב על ירושלים במלחמת ששת הימים. היום נקבע על ידי הכנסת ב"חוק יום ירושלים". בנוסף לשמו הרשמי, יש המכנים את היום "יום שחרור ירושלים", "יום חרות ירושלים", או "יום איחוד ירושלים". השנה אנו מציינים 50 שנה לאיחוד העיר.

ירושלים של זהב/ נעמי שמר

"אוויר הרים צלול כיין

ורח אורנים

נישא ברוח הערביים

עם קול פעמונים.

ובתרדמת אילן ואבן

שבוייה בחלומה

העיר אשר בדד יושבת

ובליבה חומה

ירושלים של זהב

ושל נחושת ושל אור

הלא לכל שיריך

אני כינור"...

מקור זה מתקשר לחודש אייר מפני שיום ירושלים הינו יום שחל בחודש אייר ולכן בחרנו שיר המדבר על ירושלים, שם השיר מבוסס על תכשיט שעליו מצוירת ירושלים של זהב שהתנא רבי עקיבא נתן לאשתו רחל על שעודדה אותו ללמוד תורה. השיר מתאר את מצבה של ירושלים באותה עת, לפני מלחמת ששת הימים, כאשר העיר הייתה חצויה על ידי חומה שהפרידה בין ממלכת ירדן ומדינת ישראל ונודעה כ-הקו העירוני אשר תואר בשיר "העיר אשר בדד יושבת ובליבה חומה". המקומות הקדושים ליהדות במזרח העיר - הר הבית, הכותל המערבי ובית העלמין היהודי העתיק בהר הזיתים, לא היו נגישים ליהודים. הרעיון המרכזי שבו עוסק המקור הוא על ההרגשה והחיבור של עם ישראל כלפי ירושלים ועל החשיבות של ירושלים כלפי עם ישראל. אנו מסכימות עם הרעיון ועם המשמעות של השיר מפני שגם אנו חלק מעם ישראל וגם בשבילנו לירושלים יש חשיבות רבה.

יום הזיכרון לחללי צהל ונפגעי פעולות האיבה

כתבו: אופיר, מיה, ליהיא ורון

קריאת הזיכור-

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בָּנָיו וּבָנוֹתָיו,
הַנָּאֲמָנִים וְהַנָּאֲמִיצִים, חֵילֵי צָבָא-הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל,
וְכָל לוחָמֵי הַמַּחְתָּרוֹת וְחֻטִּיבוֹת הַלּוֹחָמִים
בְּמַעֲרָכוֹת הָעֵם, וְכָל אֲנָשֵׁי קְהִילַת הַמּוֹדִיעִין
וְהַבִּטְחוֹן וְאֲנָשֵׁי הַמִּשְׁטָרָה אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם
בְּמַלְחָמָה עַל תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל,
וְכָל אֵלֶּה שֶׁנֶּרְצְחוּ בְּאֶרֶץ וּמְחוּצָה לָּהּ
בְּיַדִּי מְרָצְחִים מְאֻרְגָּנִי הַטָּרוֹר.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזֶרְעוֹ וְיֵאָבֵל עַל זֵיו הָעֲלומִים
וְחֻמַּדַּת הַגְּבוּרָה וְקִדְשַׁת הָרָצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְפוּ בְּמַעֲרָכָה הַכְּבֵדָה.

יְהִי חֲלָלֵי מַעֲרָכוֹת יִשְׂרָאֵל עֲטוּרֵי הַנֶּצֶחֹן
חֲתוּמִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דּוֹר.

בחרנו במקור זה כי בשבילנו יום הזיכרון הוא יום עצוב ויש לו חשיבות רבה בשביל כל עם ישראל ובמיוחד למשפחות השכולות. יום זה הוא יום המציין את כל חללי המלחמות ונפגעי פעולות האיבה אשר נלחמו למען מדינתנו או נהרגו בשל יהדותם. מקור זה מתקשר לחודש אייר בכך שכל שנה בתאריך ד' באייר אנו מציינים את יום זה וקוראים את תפילת ה"זיכור" לזכר כל הנופלים. הרעיון המרכזי בו עוסק המקור הוא לזכור את הנופלים ואת הנפגעים ולפעול למען הנצחתם. אנו מזדהות עם המקור כיוון שלדעתנו יום זה חשוב ואסור לשכוח אותו.